

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sesijas dokuments

14.9.2009

B7-0043/2009

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Noslēdzot debates par Komisijas paziņojumu,
ievērojot Reglamenta 110. panta 2. punktu,
par energoapgādes ārējo drošību

Teresa Riera Madurell, Kristian Vigenin
S&D grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par energoapgādes ārējo drošību

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Otrais enerģētikas stratēģijas pārskats — ES drošības un solidaritātes rīcības plāns” SEC(2008)2870), (SEC(2008)2871), (SEC(2008)2872) un pievienotos dokumentus „Eiropas pašreizējā un turpmākā nostāja enerģētikas jomā. Pieprasījums — resursi — ieguldījumi”, „Cietā kurināmā tirgus ES 2004.–2006. gadā un tirgus tendences 2007. gadā” (COM(2008)0744),
- ņemot vērā Zaļo grāmatu „Ceļā uz drošu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu Eiropas enerģētikas tīklu” un pievienoto dokumentu „Naftas infrastruktūras. Pašreizējo un plānoto naftas infrastruktūru novērtējums ES un pierobežā” (COM(2008)0737),
- ņemot vērā Parlamenta 2007. gada 26. septembra rezolūciju par virzību uz kopēju Eiropas ārpolitiku enerģētikas jomā¹,
- ņemot vērā Komisijas Zaļo grāmatu „Eiropas stratēģija ilgtspējīgai, konkurētspējīgai un drošai enerģijai” (COM(2006)0105),
- ņemot vērā ES Energoapgādes drošības korespondentu tīkla (*Nesco*) pirmo tikšanos, kas notika 2007. gada 10. maijā Briselē,
- ņemot vērā Komisijas un Padomes ģenerālsekretāra/ augstā pārstāvja kopīgo dokumentu „Ārpolitika Eiropas enerģētikas interešu aizstāvībai”, ko iesniedza Eiropadomes 2006. gada 15.–16. jūnija sanāksmē,
- ņemot vērā Parlamenta 2006. gada 18. maija nostāju par Padomes priekšlikumu lēmumam, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Enerģētikas kopienas līgumu²,
- ņemot vērā Parlamenta 2006. gada 23. marta rezolūciju par energoapgādes drošību Eiropas Savienībā³,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropadomes 2006. gada 12. oktobra sanāksmei „Ārējās attiecības enerģētikas jomā — no principiem līdz darbībai” (COM(2006)0590),
- ņemot vērā Eiropadomes 2006. gada 23.–24. marta sanāksmē pieņemtos prezidentūras secinājumus saistībā ar Eiropadomes apstiprināto Zaļo grāmatu „Enerģētikas politika Eiropai” un Eiropadomes 2006. gada 15.–16. jūnija secinājumus saistībā ar Komisijas un

---

¹ OV C 219 E, 28.8.2008., 206. lpp.

² OV C 297 E, 7.12.2006., 340. lpp.

³ OV C 292 E, 1.12.2006., 112. lpp.

ģenerālsekretāra/ augstā pārstāvja kopīgo dokumentu par energoapgādes drošības ārējiem aspektiem,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropadomei un Eiropas Parlamentam „Enerģētikas politika Eiropai” (COM(2007)0001),
  - ņemot vērā Eiropadomes 2007. gada 8.–9. marta sanāksmē pieņemtos prezidentūras secinājumus un Eiropadomes Rīcības plānu (2007.–2009. gadam) par enerģētikas politiku Eiropai (EPE),
  - ņemot vērā 2009. gada 13. jūlijā ES un Turcijas parakstīto nolīgumu par *Nabucco* gāzes vada tiesisko regulējumu,
  - ņemot vērā 2009. gada 13. jūlija Saprāšanās memorandu, ko parakstīja 12 ES uzņēmumi, lai izstrādātu *Desertec* rūpniecības iniciatīvu ar mērķi Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā izmantot saules enerģijas milzīgo potenciālu,
  - ņemot vērā Eiropadomes 2009. gada 19.–20. marta sanāksmē pieņemtos prezidentūras secinājumus,
  - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. punktu,
- A. tā kā energoapgādes drošība ir Eiropas Savienības vispārējās drošības, stabilitātes un labklājības būtiska sastāvdaļa, kurai tomēr vēl joprojām nav noteikts pamats Līgumos;
- B. tā kā attiecībā uz iekšējā tirgus regulējumu un ārējiem aspektiem ir jārada īstēni kopīga enerģētikas politika, kurā ņemtu vērā dalībvalstu politiskās un ekonomiskās intereses, lai gan zināmi pasākumi jau ir veikti;
- C. tā kā naftas un gāzes cenas pasaules finanšu krīzes iespaidā gan samazinās, tomēr lēnā pāreja uz ilgtspējīgākām degvielām, naftas un gāzes atradņu sarūkošā produktivitāte, lai gan tiek atklātas aizvien jaunas atradnes, un nepārtrauktais pieprasījuma pieaugums nenovēršami nozīmē atgriešanos pie sarukušajiem fosilā kurināmā tirgiem un pēc krīzes pārvarēšanas pieaugošu atkarību no importa valstīm, kuras patērē naftu;
- D. tā kā vairākas dalībvalstis ir ļoti atkarīgas no viena dabasgāzes piegādātāja, un nesankcionēts dabasgāzes piegādes pārtraukums var radīt smagas problēmas, kā tas pierādījās Krievijas un Ukrainas gāzes krīzes laikā 2009. gada sākumā;
- E. tā kā daudzām dalībvalstīm nav pietiekamu dabisko rezervju krīžu risināšanai;
- F. tā kā agrīnā brīdinājuma instrumenti izrādījās neatbilstoši, lai prognozētu 2009. gada janvāra gāzes krīzi;
- G. tā kā arī turpmāk ir paredzams energoapgādes drošības apdraudējums tik ilgi, kamēr enerģijas piegādātājs un tranzīta valstis neievēros kopējus un skaidrus noteikumus, kas noteikti Enerģētikas hartas nolīgumā (EHN) un Tranzīta protokolā;
- H. tā kā tāda kopēja ārpolitika enerģētikas jomā, kuras pamatā būtu solidaritāte, enerģijas

dažādošana, vienotība kopēju interešu aizstāvībā, pastiprināta sadarbība ar lielākajām enerģijas ražotājām un tranzīta valstīm, kā arī patērētājvalstīm un kuras pamatā būtu ilgtspējības veicināšana, radītu sinerģijas, kas palīdzētu nodrošināt Eiropas Savienības energoapgādes drošību un sekmētu ES stiprumu, rīcībspēju ārpolitikā un uzticama partnera reputāciju pasaulē,

1. aicina Komisiju un dalībvalstis izrādīt stratēģisku vadību, ieviešot īstenu Eiropas kopēju ārpolitiku enerģētikas jomā, kā Parlaments aicinājis 2007. gada 26. septembra rezolūcijā par virzību uz kopēju Eiropas ārpolitiku enerģētikas jomā;
2. atgādina, ka ES energodrošības jomā izšķiroša nozīme ir tam, lai samazinātu ES atkarību no trešo valstu enerģijas, ko var panākt, maksimāli izmantojot vietējos enerģijas resursus — jo īpaši atjaunīgos enerģijas avotus, kas ir būtiskākie Eiropas Savienībā pieejamie potenciālie enerģijas avoti —, kā arī jāuzlabo energoefektivitāte par 20 % līdz 2020. gadam, kas jānosaka par saistošu mērķi;
3. atzinīgi vērtē pasākumus, kuri ierosināti Komisijas Otrajā enerģētikas stratēģijas pārskatā, diversifikācijas veicināšanai un ES energoapgādes drošības uzlabošanai; tomēr uzskata, ka vajadzīgas skaidri noteiktas prioritātes un ātra rīcība šo pasākumu īstenošanā, vienlaikus turpinot pilnībā informēt Parlamentu;
4. atzinīgi vērtē nesen pieņemto Komisijas priekšlikumu regulai par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem (COM(2009)363);
5. uzskata, ka izšķiroša nozīme ir savstarpējo savienojumu uzlabošanai Eiropā, jo pašreizējo trūkumu novēršana ir būtiska, lai efektīvi darbotos iekšējais tirgus un rīcība enerģētikas jomā būtu solidāra; šajā ziņā atzinīgi vērtē vienošanos par infrastruktūras projektu finansēšanu, kas ir daļa no Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna;
6. uzsver, cik svarīga ir saskaņota Eiropas energoapgādes drošības sistēma, kas ietver *Nabucco* un citus tādus projektus kā *Nordstream*, *ITGI*, *Medgaz* un *South Stream*, par kuriem notiek sarunas vai panākta vienošanās ar ES dalībvalstīm; paužot atzinību par panākto attīstību *Nabucco* projekta realizācijā, uzsver, cik svarīgi ir vispārēji noteikumi, kas reglamentē koridora izveidi, lai ES savienotu ar jauniem gāzes piegādes avotiem no Tuvajiem Austrumiem un Kaspijas jūras reģiona, un cik svarīgi, lai šādi noteikumi būtu neatkarīgi no jebkādiem uzņēmumiem vai gāzes vadiem un lai to primārais mērķis būtu strauja koridora izveide; mudina uzņēmumus un dalībvalstis ciešā sadarbībā ar Komisiju nodrošināt sākotnējo līgumu noslēgšanu ar paredzamajiem cauruļvadu noslogotājiem;
7. aicina ES sadarboties ar Vidusjūras un Ziemeļāfrikas reģiona valstīm, jo īpaši ņemot vērā šo valstu enerģijas resursu ievērojamo potenciālu un būtiskās iespējas Āfrikas attīstībai; īpaša uzmanība ir jāpievērš saules un vēja enerģijas izmantošanas iespēju izpētei, kas jāveicina forumā „Barselonas process — Vidusjūras reģiona valstu savienība”; uzsver, ka ES pieejai *Desertec* projektam ir jābūt saskaņotai un aktīvi jāsekmē Ziemeļāfrikas un Tuvo Austrumu valstu attīstība; tādēļ aicina uzņēmumus un dalībvalstis ciešā sadarbībā ar Komisiju iesaistīties šajā projektā, lai veicinātu attīstību, izmantojot īstenu tehnoloģiju nodošanu un palielinot vietējo uzņēmumu un pilsoniskās sabiedrības veiktspēju, nolūkā nodrošināt līdzdalību un veidot ilgtermiņa partnerību ar Vidusjūras reģiona valstīm, kurās tiks realizēts *Desertec* projekts;

8. mudina dalībvalstis palielināt to dabasgāzes, tostarp sašķidrinātas dabasgāzes, rezerves, nodrošinot rezervju straujas izmantošanas iespēju;
9. aicina ES sadarboties ar Ziemeļjūras reģiona valstīm, ņemot vērā, ka tās varētu būt energoresursu — jo īpaši jūras vēja enerģijas — piegādātājas;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis saskaņā ar Lisabonas līgumu izstrādāt atbilstīgu „solidaritātes klauzulu”, iekļaujot nosacījumus un procedūras intervencei ārkārtas situācijā, kas radusies energoapgādes pārtraukuma dēļ citās dalībvalstīs;
11. aicina Komisiju izstrādāt direktīvu par gāzes rezervju minimālo apjomu; norāda, ka gāzes rezervju minimuma izveidošana prasa dalībvalstu īstenotu efektīvu koordinēšanu, plānošanu un ieguldījumus; lai gan ieguvumi no minimālo gāzes krājumu izveidošanas (apgādes drošība) gandrīz visās dalībvalstīs nepārprotami ir lielāki nekā saistītās izmaksas, pienācīga vērība jāpievērš tam, ka dabasgāzes glabāšanas izmaksas ir lielas; līdz ar to aicina sniegt piemērotu finansiālo atbalstu dalībvalstīm, kuras plāno palielināt savu dabasgāzes krātuvju ietilpību;
12. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu par to, kā ziņot Komisijai par enerģētikas infrastruktūras investīciju projektiem Eiropas Kopienā (COM(2009)0361);
13. pauž atzinību par Komisijas paveikto, stiprinot dialogus enerģētikas jomā, kā rezultātā ir noslēgti vairāki saprašanās memorandi ar ES austrumu kaimiņvalstīm un Centrālās Āzijas valstīm, un sagaida tālāku virzību sadarbībā ar dienvidu partneriem;
14. uzsver, ka dialogi par enerģētiku nekādā gadījumā nedrīkst notikt, ignorējot atklātus un uz rezultātiem orientētus dialogus par cilvēktiesībām;
15. aicina Komisiju nekavējoties pārskatīt pašreizējos agrīnā brīdinājuma mehānismus, Energoapgādes drošības korespondentu tīklu (*Nesco*) un citus instrumentus, kas 2009. gada Krievijas–Ukrainas enerģētikas krīzes laikā ir izrādījušies neefektīvi;
16. aicina Komisiju un Padomi atbalstīt Enerģētikas hartas nolīgumu (EHN) un aicina ES partnerus, kas ir parakstījuši EHN un tam pievienoto Tranzīta protokolu, ievērot tā noteikumus un principus;
17. aicina dalībvalstis informēt citai citu un Komisiju par stratēģiskiem lēmumiem un nolīgumiem attiecībā uz enerģētikas infrastruktūras projektiem; norāda, ka nesen panāktā vienošanās par trešo liberalizācijas paketi saglabāja spēkā esošo atvieglojumu procedūru attiecībā uz jaunām infrastruktūrām un paredzēja tiesisko regulējumu trešo valstu operatoru sertificēšanai par pārvades sistēmas operatoriem;
18. aicina Komisiju nekavējoties rīkoties, lai apturētu nepārredzamu ārvalstu struktūru naidīgas pārņemšanas darbības ES enerģijas tirgū; pauž bažas par to, ka uzņēmums *Surgutneftegaz* nesen ir pārņēmis Ungārijas energokompāniju *MOL* un ka *Surgutneftegaz* neizpauž īpašnieku struktūru un tiešo labumguvēju identitāti, kā to leģitīmi pieprasa Ungārijas enerģētikas tirgus regulators; aicina Komisiju izmeklēt tādu nepārredzamu ārvalstu uzņēmumu kā *Centrex* darbības, kas nesen pārņēma Baumgärtenas tirdzniecības un uzglabāšanas uzņēmumu Austrijā;

19. uzsver, ka Eiropas kopīgas enerģētikas politikas izstrādes panākumi lielā mērā ir atkarīgi no Lisabonas līguma stāšanās spēkā; mudina ES un dalībvalstis veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas kopīgas energoapgādes drošības politikas pamatā ir saistošs, progresīvs un visaptverošs Līgums; atbalsta Lisabonas līgumu, kas ir konstruktīvs dokuments, jo tajā ir iekļauta enerģētikas solidaritātes klauzula, un ar to enerģētikas politikā nosaka ES un dalībvalstu kopīgu atbildību;
20. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.